

Музика і пісня – його два крила : «...Я з кольорів рідного краю...» Петро Мацков

Батьківщина Петра Варфоломійовича Мацкова - село Кузьмівка. Цей чарівний Поліський край, оспіваний у піснях, оповитий серпанком переказів, повістей і легенд. Серед такої поетичної природи зростає майбутній композитор. Петро Мацков народився 20 лютого 1939 року в селянській родині. Увібравши мелос рідного краю, він з раннього дитинства проявляв неабиякі музичні здібності до мистецтва. Як найактивніший учасник усіх свят, що відбувалися в Кузьмівці – школі чи клубі, стає улюбленцем односельців. Першим музичним інструментом хлопця була гармошка. У його руках вона не грала, а немов говорила зачаровуючи присутніх. Юний музикант вкладав у неї весь свій хист, надаючи мелодії нового звучання. Через те, що не було поблизу музичного закладу, його школою стали кінофільми. З них він черпав тонкощі поетичної і музичної майстерності. Деякі стрічки переглядав по декілька разів.

Після закінчення Кузьмівської семирічки дитяче захоплення перелилось у бажання вступити до Львівської школи кіномеханіків, навчання в якій він успішно згодом поєднував з музичною освітою. Через деякий час майбутній композитор віз додому документи про закінчення школи та про отримання музичної підготовки з класу баяна, сольфеджіо й історії музики.

Працюючи кіномеханіком у рідному селі, Петро запроваджує різні форми дозвілля. Крім демонстрування фільмів бере активну участь у художній самодіяльності. Неспокійна вдача хлопця не могла не відгукнутися на заклик (1956 р.) молоді будувати шахту «Рівненську-комсомольську» в одному з міст Донбасу, куди він їде за путівкою. Там працює слюсарем, не кидає музику та пісню. Активного, усебічно розвиненого юнака запрошують місцеві культармійці до участі в гуртках художньої самодіяльності шахтарського Будинку культури, де він створює чоловічий ансамбль, який швидко завоював популярність і став відомим у регіоні. До репертуару ансамблю Петра Мацкова ввійшли пісні, написані на його слова та музику. Він сам акомпанує, співає. Але не Будинок культури «Рівненський», ні «Юнком», що поруч з Єнакієво, не могли задовольнити його, замінити землею, де «з кольорів рідного краю, калини-жарини, волошки синенької» чарівні полісянки милому вишивають сорочку. Мамина колискова кликала Петра повернутися додому.

З 1960 року він знову в Сарнах, куди на той час переїхали жити батьки. Лише в ріднім краї Мацков зітхнув на повні груди, зміг повністю присвятити себе музиці й пісні. Розцвіли сади Полісся, «Пісня про ланкову О. Р. Жабчик» та інші його твори набули розголосу та популярності. У 1962 році Петро Варфоломійович екстерном здав педагогічний інститут на навчання за спеціальністю викладача музики, співу, української мови та літератури.

На той час у цьому вузі працювала досвідчена когорта викладачів. Найтісніші стосунки студента зав'язалися з І. Корсюком і М. Кагановим, головою об'єднання композиторів Рівненщини. Він до останніх років життя був його вчителем і консультантом, аранжувальником і порадником.

Навчання в педінституті на кілька років перервала служба в армії. Але і цей період життя не пройшов для Петра марно. Доля звела його з працівником окружної газети, поетом Биковим. Саме в армії написав понад 10 пісень, кілька – на слова Бикова, решту власні. Деякі з них «Мы солдаты ПВО», «Тверже шаг, солдат», «Ждешь ли солдата, родная?» та інші) стали переможцями під час дивізійних і окружних оглядів. Після служби Мацков знову повернувся в інститутську аудиторію, де брав активну участь у студентській художній самодіяльності. Закінчивши інститут, продовжує співпрацювати зі своїми улюбленими вчителями, композиторами І. Костюком і М. Кагановим. Народжуються одна пісня за іншою.

Петро Мацков увійшов у мистецьке життя області та регіону як талановитий митець, колоритна постать, композитор, поет-пісеньяр, закоханий у свій край, про який писав : «Де води Случа та Горині біжать на широкій бистрині». Його пісні передавали з вуст в уста, часто звучали по радіо, зі сцени в репертуарі колективів художньої самодіяльності та слова поета написані : «Учительський вальс», «Пісня про Україну», «Цвіте верес над Горинню», «На Поліссі я родилася», «Сумують троянди», «Зозуля кувала в садочку», «пісня про Сарни». До речі остання стала гімном Сарн. Багато його творів уперше побачили світ на сторінках «Сарненських новин». З газетою Мацков плідно співпрацював. Усього він створив 40 пісень. Однак «вал» у його житті – далеко не головний показник роботи. Замріяні, лі річні вірші та пісні на крилах не менш чудових мелодій живуть і сьогодні.

У літературно-мистецькій композиції, присвяченій Великому Кобзареві, у кантаті «Олеся», на відмінну від попередніх творів, відчуваємо більш напружений авторський почерк, гучніше звучать громадянські теми, удосконалюються тематичні обрії поета-пісньора та композитора.

Готуючись до зустрічі з педагогами свого фаху, які працювали в районі, 20 лютого 1994 року, у день свого 55-річчя, Петро Варфоломійович, сповнений творчих сил і енергії, мав що сказати. Його не зламала передчасна смерть найдорожчої людини – матері, яка не дожила 4 дні до ювілею сина. Закінчивши писати конспект уроку, ввечері 19 лютого Петро Мацков вирішив прогулятися, перебрати у своїй пам'яті все, про що хотів поговорити з колегами наступного дня. Присівши на лавочці в міському парку, вочевидь, згадував прожиті роки, зокрема знайомство за своєю «царівною», як він називав у пісні «Благослови, мати» свою кохану дружину Валентину Федорівну. З якою ділив і радість, і тривогу, особливо коли син Сергій, офіцер, служив у найгарячішій на той час точці – Афганістані. Можливо, пригадалися успіхи улюбленої доньки Олесі. Яку назвали на честь купрінової героїні.

20 лютого вчителі музики та співу Сарненщини з'їхалися до районного центру, але не на відкритий урок, як передбачалося, а на похорон свого вчителя-новатора, композитора й поета-пісньора. Петро Варфоломійович Мацков загинув на загадкових обставинах у ніч з 19 на 20 лютого 1994 року. Він відійшов у потойбічне життя, але з нами лишилися його поезія, пісні. Ось слова однієї з них :

**Посидьмо урочисто
Під шахтами ночі,
Вклонімося Вітчизні
Синівським чолом.
І пам'ять стривожмо,
І згадки помножмо
Про тих, хто відсутній
Чи спить вічним сном...**

Олександр Шевчук